Çocuk Ergen Sa?l?k Davran??lar? Sosyal Destek Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Ergen Sa?l?k Davran??lar? Sosyal Destek Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18742

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Ergen Sa?l?k Davran??lar? Sosyal Destek Ölçe?i, çocuk ve ergenlerin sa?l?k davran??lar?na yönelik alg?lad?klar? sosyal destek düzeyini ölçmek amac?yla Türk kültürüne uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Emriye Hilal Yayan ve Ayten Çelebio?lu taraf?ndan 2016 y?l?nda yap?lan geçerlik ve güvenirlik çal??mas? ile alana kazand?r?lm??t?r.

60 maddeden ve be? faktörden olu?an bu ölçek, yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?lar? 0.92 ile 0.98 aras?nda) ve güçlü bir yap?sal geçerlik sergilemektedir. Ölçe?in derecelendirilmesi, maddelerin niteli?ine göre hem 6'l? Likert hem de 3'lü Likert formatlar?n? bir arada kullanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çocuk, Ergen, Sa?l?k Davran??lar?, Sosyal Destek, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik

Yazarlar

Emriye Hilal Yayan, Ayten Çelebio?lu

Amaç

Ölçe?in temel amac?, çocuk ve ergenlerin sa?l?kl? ya?am tarzlar?n? sürdürmeleri veya geli?tirmeleri konusunda çevrelerinden (aile, arkada?, okul vb.) ald?klar? sosyal destek miktar?n? ve kalitesini belirlemektir. Bu araç, özellikle hem?irelik ve halk sa?l??? alanlar?nda koruyucu sa?l?k hizmetleri ve müdahale programlar?n?n planlanmas?nda kritik öneme sahip veriler sunmay? hedefler.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve diline uygunlu?unu test ederek, alanda güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? eksikli?ini gidermeyi amaçlam??t?r. Bu sayede, gençlerin sa?l?k davran??lar? ile sosyal çevre aras?ndaki karma??k ili?ki daha sistematik bir ?ekilde incelenebilmektedir.

Yap?

Çocuk Ergen Sa?l?k Davran??lar? Sosyal Destek Ölçe?i, gençlerin sa?l?kla ilgili alg?lad?klar? deste?i çok boyutlu olarak inceleyen bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek toplam 60 maddeden olu?makta olup, faktör analizi sonucunda elde edilen be? temel alt boyuta sahiptir. Bu alt boyutlar, bireyin sa?l?k motivasyonu, beslenme al??kanl?klar?, fiziksel aktivite ve genel sa?l?k tutumlar? gibi alanlarda ald??? deste?i kapsamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, sosyal deste?i sadece varl??? aç?s?ndan de?il, ayn? zamanda alg?lanan önem ve s?kl?k aç?s?ndan da de?erlendirerek, psikolojik yap?n?n derinli?ini yakalamay? amaçlamaktad?r. 60 maddenin bu be? faktöre da??l?m?, ölçe?in kapsam geçerlili?ini ve yap?sal tutarl?l???n? desteklemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in psikometrik özelliklerinin incelenmesi sonucunda yüksek düzeyde geçerlik bulgular?na ula??lm??t?r. Yap?lan analizlerde, ölçe?in maddelerinin ölçmek istedi?i yap?y? temsil etme derecesini gösteren Kapsam Geçerlilik ?ndeksi (KGI) de?eri 0.99 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçe?in kapsam geçerlili?inin mükemmel düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen Faktör Analizi çal??malar?, teorik olarak beklenen yap?n?n do?ruland???n? göstermi?tir. Ölçek maddeleri, toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klayan, özde?eri 1'in üzerinde olan be? ayr? faktör alt?nda toplanm??t?r.

Güvenirlik

Çocuk Ergen Sa?l?k Davran??lar? Sosyal Destek Ölçe?i, iç tutarl?l?k aç?s?ndan oldukça güvenilir sonuçlar vermektedir. Güvenirlik analizlerinde kullan?lan Cronbach Alfa katsay?lar?, hem ölçe?in bütünü hem de alt boyutlar için 0.92 ile 0.98 gibi çok yüksek bir aral?kta bulunmu?tur.

Bu yüksek alfa de?erleri, ölçekteki maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve ölçe?in hata pay?n?n dü?ük oldu?unu i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenle kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla yap?lan Faktör Analizi (Aç?mlay?c? Faktör Analizi), ölçek maddelerinin be? temel faktörde topland???n? göstermi?tir. Bu be? faktörlü yap?, ölçe?in çok boyutlu do?as?n? yans?tmaktad?r ve toplam varyans?n %66.92'sini aç?klamaktad?r.

Özde?eri (eigenvalue) 1'i a?an bu be? faktörün varyans?n önemli bir bölümünü aç?klamas?, ölçe?in yap?sal geçerlili?inin güçlü oldu?unu ve teorik olarak beklenen alt boyutlar? ba?ar?l? bir ?ekilde ayr??t?rd???n? kan?tlamaktad?r. Bu bulgular, ölçe?in Türk örnekleminde sa?lam bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Tipi: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kendini Bildirim Ölçe?i (60 madde, 5 faktörlü yap?).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Derecelendirme: Ölçek iki farkl? Likert tipi kullanmaktad?r:

6'l? Likert Tipi (S?kl?k ?çin): 1=hiçbir zaman, 2=nadiren, 3=bazen, 4=ço?unlukla, 5=hemen her zaman ve 6=her zaman.
3'lü Likert Tipi (Önem ?çin): 1=önemli de?il, 2=önemli ve 3=çok önemli.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Ya? Grubu: Belirtilmemi?, ancak okul ça??ndaki çocuklar ve ergenler (genellikle 10-18 ya? aral???) hedeflenmektedir.

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, ölçe?in Türk çocuk ve ergen popülasyonuna uygulanabilirli?ini kan?tlam??t?r.

Test Metodolojisi: Aç?mlay?c? Faktör Analizi, Cronbach Alfa katsay?s? ve Kapsam Geçerlilik ?ndeksi hesaplamalar? kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Destek Ölçe?i, Çocuk Sa?l???, Ergen Sa?l???, Davran?? Bilimleri, Psikometri, Hem?irelik Ara?t?rmalar?, Faktör Yap?s?

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Emriye Hilal Yayan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: emriye.yayan@inonu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?nönü Üniversitesi, Malatya (Uyarlama çal??mas? dönemine ait bilgi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Uyarlama çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar (Emriye Hilal Yayan) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cocuk-ergen-saglik-davranislari-sosyal-destek-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Yayan, E. H., & Çelebio?lu, A. (2016). Çocuk Ergen Sa?l?k Davran??lar? Sosyal Destek Ölçe?inin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Anadolu Hem?irelik ve Sa?l?k Bilimleri Dergisi*, *19*(2), 79-85.

Çocuk Ergen Sa?l?k Davran??lar? Sosyal Destek Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçe?in yap?s? 60 maddelik, be? faktörlü bir yap?ya sahiptir. Maddelerin orijinal içeri?i için yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM